

Učiteljski

TOVARŠ.

Izhaja
1. in 15. dné vsakega
meseca na celi polii.

List za šolo in dom.

Veljá
za vse leto 2 gl. 50 kr.,
za pol leta 1 gl. 30 kr.

List 20.

V Ljubljani 15. oktobra 1872.

Tečaj XII.

Skerb za zdravje v ljudski šoli.

Zdravje je naj večja časna dobrotá. Dninar, kateremu je ljubi Bog podelil zdravje, je bogatejši, kakor bolan kralj. — Ako je tedaj zdravje naj večja časna dobrotá, moramo pa skerbeti, kolikor moremo, da si ga ohranimo. Podlaga zdravemu in terdnemu telesu se pa položi v mladosti, in zato morajo učeniki in starši, katerim so otroci izročeni, čuti, da se njihovim učencem ne škoduje kaj na zdravji. Učitelj pa skerbí za zdravje svojih učencev, če od njih odvračuje vse, kar bi vtegnilo škodovati njih zdravji, in da jih podučuje v tem, kar pospešuje zdravje.

Pervo je, skerb za zdrav zrak. Sprideni zrak, ki ima premalo kislica, je vzrok mnogih bolezní pri učencih; iz njega pride tudi zgodnja smert več učiteljev. Pljučnica je angel, ki je zmirom pripravljen daviti mlade in stare, učitelje in neučitelje. Zarad otrok in zarad sebe naj učitelj zmirom skerbí za čist in zdrav zrak v šolski izbi.

Kedar učitelj govori z učenci od zraka, bo prilično tudi podučil otroke, kakošen vpliv ima zrak na naše telo in sploh na naše zdravje. Brez zdravega zraka in zdrave kervi ni telesnega zdravja, brez tega ni sreče v življenji. Dihati prostovoljno dan na dan slabi zrak, pravi se moriti počasi samega sebe. Le primerjaj prebivalce velikih mest ali zaduhlih stanovanj, močvirnih krajev s prebivalci v odprtih in prostih gorah. Kje kolera naj bolj davi? Tam, kjer sta voda in zrak zastrupena s tvarinami, katerih še prosto okó ne vidi.

Poleg zraka je pa tudi voda za naše telo zeló imenitna. Voda je neogiblivo potrebna, pa je tudi naj bolj zdrava pijača. Vse umetne pijače ne morejo vode nadomestiti, in tem bolj so škodljive človeškemu zdravju, čem bolj se od vode razločujejo. Kedar učitelj od vode govori, naj poudarja posebno prednosti vode; omeniti pa tudi more, da je voda za mnoge bolezní prav dobro zdravilo.

V tesni zvezi z vodo je tudi snaga, katera tudi izverstno pospešuje zdravje. Šolska izba naj bo snažna, tla brez prahu, ker se prah vzdiguje, kolikrat se otroci vzdignejo. Snažen naj bo obraz, glava, ušesa, roke, noge in obleka; učenik naj gleda, da bodo otroci umiti in počesani. Človekova koža ni kar meh po človeku, marveč zeló imenitna za zdravje človekovo. Človek po nji, kakor s pljuči sope in izplahuje; koža ima na milijone potnih luknjic. Nesnažna koža ne more opravljati svojega delovanja, ter zastaja vhlapenje in izhlapenje. Prikažejo se vnetljive in druge bolezni, kakor tudi gerdi tvorovi. Poleg tega snaga lepša in bolj kinča otroke kakor lepa obleka.

Tukaj se učitelju ponuja prilika, da govori od umivanja in kopanja, pa tudi, kak vpliv ima do človeškega zdravja nagla prememba vročine in mraza, in v kakšnem razmerji s kožo človeškega telesa so bolezni, n. p. nahod, kašelj, hripavost, driska in razne vnetljive bolezni. Zoper to vse se človek naj bolj varuje, ako se vterdi.

Zdrav človek, čverst deček se ne sme bati ne mraza, ne vročine, ne vetra, ne snega niti dežja; vse to naj ga nikar ne odvrtačuje od nje-govih opravil, od šole. Komur vreme ne škoduje, ta je vterjen. Vsak zdrav človek se lahko vterdi, t. j. da se ne zmeni toliko za mraz, vročino, sneg in dež. Kdor se je pomehkužil, da varuje se vsake merzle sapice, ta je že bolehen. Skušen pripomoček vterditi se, je ta, da se umivamo v vsakem letnem času z merzlo vodo. Zmerni mraz in zmerna vročina telesu ne škodujete, pač pa prehitra sprememba vročine in mraza. Ako si zeló vroč, varuj se merzlega prepaha, nikar ne pij kaj merzlega, sploh se nikar hitro ne shladi; ako si bil na hudem mrazu in so roke, noge, nos in ušesa močno shlajena ali še terdo zmerznjena, ogibaj se tople peči, ker premertih udov se ozeblina še le pri topli peči prime. Ako hočeš otajati premerte ude, ter ohraniti jih pri zdravji, dergni jih s snegom ali z ledeno vodo.

Tukaj učitelj mnogo lahko podučuje ter razlaga, namreč mladi človek naj bo zmeren v jedi, pijčai, igri, skakanji, plezanji, dalje zmeren v veselji in žalosti, pri delu in počitku, ter naj razlaga pregovor, kateri pravi: „Človek ne živí, da bi jedel, marveč jé, da živí“.

Gotovo se je že učitelju pripetilo, da so mu starši otroka v šolo poslali, še preden je bil za šolo vgoden, češ, naj se uči sedeti. To ima svoje pomislíke; taki otroci slišijo v tako imenovane otročje verte (Kindergarten), kjer je telesno gibanje poglavitna stvar. Taki starši nemara pusté mladega konja, da se giblje v prosti naravi, preden ga vprežejo v težek voz, da se vterdi, in da je potem terdno živinče. Za otroka ni reči tako protinaravne, kakor če dalj časa mirno sedí. Vsak učitelj tedaj skerbí, da otroci spremené telesno lego, ko so po več ur v šoli sedeli.

Ako je otrok pisal, bode prav, če stojé bere ali števíli. Otroci naj ne sedé z životom naprej pripognjenim; iz tega izvira mnogo bolezní, terpé namreč persi in lahko se izcimí pljučna jetíka; — terpé oči, otrok dobí kratek pogled; — terpi spodnji život in iz tega izvira mnogo be-težnosti. Klopí morajo biti tako napravljene, da se otrok lahko naslone. Da se persi vterdíjo, je dobro, če otroci, ko so dalj časa sedeli, zapójo ali stojé skupno beró. Ko so pri branji in pisanji dalj časa od blizo gledali, je dobro, da se jim kaj na tablo zapiše, tako da na daleč gledajo. Kjer ima šola dvorišče ali prazen prostor, tam se lahko otroci med uro nekoliko prosto gibaje razvedré.

Naj imenitnejše vseh takih vaj so pa redne telovaje. Pri teh vajah giblje se vsaki človeški ud; sleherni vnanji in notranji ud pride pri telo-vaji na versto. Mišice se vterdé, kite in žile se nategujejo, roke in noge postanejo bolj gibéne in urne, pljuča, želodec, serce, jetra in obist se pri-silijo v hitrejše delovanje; glava, persi in spodnji život se oprosté nasled-kov dolgega posedovanja; bleđa kri postane zopet rúdeča, kervotok po-stane hitreji, kosti se vterdé in poravnajo. Dečki in deklice naj se telo vadíjo; toda deklice drugače kakor dečki. Po naših mestnih šolah so telovaje ob šolskih dneh, kar je gotovo bolje, kakor, da bi bile o prostih dneh, ker takrat ni mogoče otrok skupaj dobiti, ker starši, katerim telo-vaje ne dopadajo, bi otrok ne pošiljali še posebej k telovajam.

To bi bile v kratkem naj važnejše reči, katere učitelj more storiti v teh zadevah. Povedati bi bilo otrokom še blizo to-le :

1. Kedar zbolé, naj nikar pri mazačih ne iščejo zdravil. Naj se jim pové, n. p. da ure ne daje nihče stolarju popravljat. Zdravja, naj veče ze-meljske dobrote, naj nikar ne izročé mojstruskazu. Naj umnejši zdravnik je tudi naj cenejši, ker bolezen brez daljnih ovinkov spozná in ozdravlja.

Učitelj naj dopové otrokom, koliko se mora učiti spreten zdravnik in koliko mora vediti, da spoznava neštevilne bolezni. Celo človeško živ-ljenje je prekratko, da bi kdo spoznal naj veče čudo božje vsegamogoč-nosti in modrosti — človeško telo. Naj umetnejše človeško delo, in ko bi imelo na tisoče in tisoče koles, je mertva otročja igrača, ako jo pri-merjamo človeškemu telesu. — Tedaj otroci, kedar zbolíte, pošljíte po najboljšega zdravnika in nikar ne recíte, kakor nekateri ljudje: „Ako je božja volja, da umerjem, mi zdravnik ne bo pomagal, ako pa ne, ozdravim se tudi brez zdravnika“. To ni kerščansko, tako pravíjo mahomedani. Kristijan veruje na božjo previdnost; mahomedan pa veruje na nespren-menljivo osodo. Mahomedanska vera s svojo predodložbo se ne strinja z božjo modrostjo in pravičnostjo, pa tudi ne s pametjo in prosto voljo človekovo. Pamet nam je dal Bog, da se varujemo naravnih prikazní, katere bi nam vtegnile škodovati. Bog pošilja mraz, vročino, blisk, germenje,

dež: ker smo pametne stvari božje, stavimo si hiše, oblačimo se v obleko, ki nas greje, razpemo dežobran, na verh strehe pa postavimo strelovod. Bolezni so tudi naravni zlegi, nasledki naše slabosti, neumnosti, greha; zoper te nas Bog lahko varuje delajè nad nami neprenehoma čudeže; a Bog hoče, da si sami pomagamo, zato nam je v živalstvu, rastlinstvu in rudninstvu pripravil zdravil in le umen zdravnik vé presoditi, koliko se tega ali unega sme dati bolniku.

Otroci naj se svaré pred vsemi vražnimi zdravili, katere so že tako prepovedana v 1. božji zapovedi. Po časopisih se večkrat priporočajo zdravila vsake verste. Te reči niso tako nedolžne, kakor bi kdo mislil. Naj manjši zlo bi bilo, da nič ne koristijo, ker človek se dostikrat ozdravi brez takih zdravil ali vkljub tem zdravilom; narava namreč edina ozdravlja, ako tudi v bolezni zdravnika na pomoč pokličemo, kajti ta le naravi, katera si hoče pomagati, pota oglaja. Ta stavljena zdravila poškodujejo ako ne naravnost pa vendar posrednje. Več veljajo, kakor so vredna, prodajavci obogaté in ako drugo ni zgubljeno, je dostikrat zgubljen pravi čas, v katerim je bilo še moč pomagati.

Ko se govori od šeste zapovedi, naj učitelj svarí pred mutastimi grehi. Kaj pa, da je tukaj velike previdnosti treba, sicer učitelj več škoduje, nego dobrega stori, in svarjenje naj bi razumeli le taki otroci, ki so v tem zapopadeni, pa vendar ne vedó, da je to ne le pregrešno, temuč zdravju močno škodljivo in da zavoljo tega prezgodaj pridejo pod zemljo.

Tukaj bi bilo tudi omeniti telesnih pokoril, katere zdravju otrok lahko škodujejo, učitelju pa lahko veliko sitnosti napravljajo. — Neškodljive kazni so: oster pogled, stati zunaj klopi, zapor pod nadzorstvom. Recimo, da izmed telesnih pokoril je šiba naj manj nevarna, a tudi ta ni dovoljena. Jaz mislim, da se bo svet že počasi prepričal, da se mora šiba v šoli toliko časa rabiti, dokler so v šoli svojeglavni, hudovoljni, lažnjivi in tatinski otroci. Vsak učitelj bi gotovo rad videl, da bi nikoli šibe v šoli ne rabil; ako pa ostane ta šolska postava, da je telesno pokorjenje prepovedano, potem naj se pa ljudje nikdar ne čudijo, da so otroci čedalje bolj razposajeni in svojeglavni, in poslednjič se more učitelj otrok bati, da ga ne napadejo. — Ali se mar to še ni nikjer zgodilo?!

Ukaz ministra za bogočastje in uk od 5. aprila 1872, s katerim se razglašà nova postava pri spraševanju učiteljev za ljudske in meščanske šole.

(Dalje in konec.)

§. 11. Za sposobnost podučevati na meščanskih šolah se tirja v posamesnih predmetih to-le:

1. Pedagogika.

Znanje naj važnejših naukov človekoslovja, somatologije (popisa človeškega telesa) in empirične psihologije (dušeslovja po izkustvah) in logike. Poznanje otročje narave iz sredstev v njeno odgojo. Natančno poznanje šolskega zdravjeslovja. Izvedenost podučnih načel. Znanje pedagoške zgodovine, posebno v oziru na zgodovinski razvoj avstrijske ljudske in meščanske šole in njine naloge za sedajnost. Zvedenost načel šolske discipline in postav za ljudske šole (državne šolske postave, zadevnih deželnih postav šolskega in učnega reda; učnih črtežev).

2. Učni jezik.

Znanje slovnice (nove-visgornje nemščine neuhochdeutschen) pri nemškem učnem jeziku. Splošni pregled jezikovega razvoja; spoznanje navadnih oblik in razpol prozaične in poetične pisave; najdenost v odličnih izdelkih novejšje literature in njeno naznačenje v najvažnejših dobah; izurjenost v ustmenem in pismenem izražnji; gotovost v predavanji, spretnost osnovati lahke tvarine v izdelovanje; zmožnost rečno in jezikoslovno razlagati težavnejša berila.

Enako se merijo tudi tirjatve prilično pri spraševanju v drugem deželnem jeziku.

3. Zemljepisje.

Znanje zemlje v matematičnem, fizikalnem in političnem oziru, posebno znanje Evrope in izrečno srednje Evrope. Temeljno znanje zemljepisja domovine, vednost ustave in državnih naredeb avstrijsko-ogerske države v obče. Pregledno znanje tergovinskega zemljepisja. Gotovost v primerjajoči obravnavi zemljepisnega nauka. Izurjenost risati zemljevide in grafično (pisno) predstaviti zemljepisne predmete.

4. Zgodovina.

Pregled občne povestnice opiraje se na zemljepisje in časoslovje, ter oziraje se na razmere v omiki; iz starega pa se povdarja posebno zgodovina Grekov do Aleksandra in Rimljanov do Avgusta, iz srednjega veka in iz novih časov pa se gleda na zgodovino srednje Evrope.

Natančneje znanje avstrijske zgodovine.

5. Matematika.

Globočejša izvedenost vseh aritmetičnih izdelovanj, izurjenost v računskih slučajih navadnega življenja, znanje enoterega knjigovodstva in naj imenitnejših pravil algebre (v dokaz aritmetičnih operacij), znanja planimetrije, stereometrije in ravne trigonometrije s posebnim ozirom in njeno praktično rabljenje.

6. Naravoznanstvo.

a) Naravopisje.

Pregledno na nazore in vaje v razločevanji in določevanji operto znanstvo živalstva, rastlinstva in rudninstva in vednost važnejših zistem v naravoslovski zgodovini. Natančna znanost naj imenitnejših naravskih telesnin ozirajè se na njih praktièno vrednost v obrtniji in gospodarstvu. Poznanje èloveka po sestavi delavnosti organov in po varnosti zdravja, poznanje telesnega zdravja.

b) Naravoslovje.

Znanost naj imenitnejših naravskih sil in njenih postav; izurjenost v razlaganji naj bolj oèvidnih naravskih prikazen z ozirom na poskušnje (eksperimente), znanost naj važnejših kemiènih izvirnih snov in tistih brezorganiènih in organiènih sestav, katere se v navadnem življenji večkrat rabijo.

7. Risanje.

Izurjenost v risanji geometriènih podob in prostih ploščnatih ozališav na šolsko tablo s prosto roko v večjem razmerji.

Izurjenost v razuma-polnim posnemanji osenèanih, ornamentalnih in figuralnih listov za predlaganje.

Spretnost v sestavi geometriènih podob v ravnini, znanost naj važnejših načel èrtoslovja v njegovem rabljenji na sencoslovje, perspektivo in narisanje enoterih prometov (Objekt) stavbarstva in strojstva.

Spretnost v risanji iz geometriènih telesnin in iz enoterih plastiènih ozališav z zaznamovanjem nasebne in izsebne sence (Selbst- und Schlag-schatten) in osvitljenih prostorov (Lichtstellen).

Spretnost v okrožnih obrisih iz naravnih in umetnih telesnin. Pri vsakem pod 2—7 navedevih spraševanjških predmetov je poskusiti znanje posebne (specielne metodike).

§. 12. Gledé pisanja, risanja, petja in sviranja na goslih ali glasoviru potrebnega za pevsko podučevanje zaukazuje spraševalna komisija ali posebno spraševanje, ali pa izrekuje kandidatu na podlagi zanesljivih dokazov uèno sposobnost.

V sluèajih posebnega ozira vrednih more spraševalna komisija oprostiti pevske skušnje, oziroma sviranja na goslih in glasoviru; tako oprostenje se v spraševalnem sprièalu izreèno naznanja.

Pri kandidatih za meščanske šole iz jezikoslovno-zgodovinske verste more se tudi spraševanje za risanje, ako zato prosijo, omejiti na tisto mero, katera je doloèena v §. 11 pod 3. toèko.

Metelko

v

slovenskem slovstvu.

40. Tretja v srednjih šolah potrebna knjiga je bila c) Književna povestnica ali Slovstvena zgodovina. — Pervi, kateri je slovenski popisal slovstvo slovensko, je bil Matija Majer in to v Drobtincah l. 1849 str. 202—216. — Metelko je v latinskih razredih od IV. do VIII. učil največ slovnico; v VIII. je vendar že l. 1851 nekoliko povedal nam iz književne zgodovine slovenske, dasi malo, p. o Cirilu in Metodu, Maksimu, Marku Pohlinu itd.

L. 1853 ga v nekterih jezikoslovnih rečeh v pismu 27. aprila svéta poprosi verli Anton Janežič, ter mu piše: „Ker nimamo prav pripravne v slov. jeziku spisane slovnice za gimnazie, sem jo po zgledu Vaše izverstne gramatike sestavil. Poslal sem jo že dr. Miklošiču, kateri jo je pregledal in mi jo že spet nazaj poslal. Serčno bi želel, če bi jo tudi Vi pregledati blagovolili, da se kaj napčnega ne spodrine. Tudi slovstveno zgodovino hočem jej na koncu pridjati in jo tako šolam pripravno storiti. Prosim Vas, mi taj naznaniti, ali Vam smem rokopis poslati“ — z vsim spoštovanjem itd. — In že v dveh mescih mu je zopet pisal:

Visoko častiti gospod!

Po Vašem dovoljenji Vam pošljem tû drugi oddelk slovnice (glagol, predlog, prirečje, vez in medmet), da bi ga blagovoljno pregledali in popravili. Posebno prosim pri glagoli paziti, ali nisem kaj glavnega izpustil ali kaj napak povedal. Ravno zategadel ga še nisem prepisati dal. Izobraževanje 2. preteklega in terpivno-preteklega priložaja bom že popravil. Po Vašem nasvetu bom skladnjo v 2. poglavji podal. Kakor rokopis hitro pregledate, ga mi prosim nazaj poslati. Ob enem Vam pošljem 3. del Katekizma. Na koncu Vas še enkrat prosim, mi moje prošnje ne zameriti. Zdravstvujte!

Vaš

V Celovcu 20. junija 1853.

ponižni sluga
Ant. Janežič.

Tisto leto je v Janežičevi „Slovenski Bčeli“ prišla na svetlo „Slovenska slovstvena zgodovina“, katero je precej obširno, vzlasti staro glagoliško in cirilsko, spisal posebno po razlaganji g. prof. Metelkota, po Šafařiku in Jungmanu iskreni Ivan Valjavec. O Metelkotovi slovnici str. 214 na pr. še posebej pravi: „Pogostoma se ima jemati v roke, z vednim premislikom in večkrat in večkrat brati; potem še le pravi sad obrodi in podá sladek vžitok poterpežljivemu bravcu“. Polglasnik Metelkotov je že marsikterega zbudil k premišljanju, ki je s smehom to slovnico v roke vzel, in blagor Slovincu, ki je bil po njem zbujen. Gotovo je njegov jezik čist in gladak, lep in pravilen. Od kod si je naš mojster Koseski tako moč, gotovost in lahkoto v slovenskem

jeziku, v njega stavbi besed in v izrazu govora pridobil, da njegov jezik zdaj gromi kot reka pri visocem vodopadu, zdaj šumlja kot med lahñim vetercem peresa na olši v gaji, da teče tukaj mirno, tam mogočno, da zvení kot glas srebrá? Z nikomur drugim si ni prilastil tacega vladanja, kakor s pogostim branjem imenovane slovnice, kar nam je tudi sam g. Metelko pri razlaganji ove zgodovine pravil. Naš globokoumni g. Podgorski kaže z mogočnostjo in krasoto, ki ju vidimo v njegovih lepih sostavkih, da je njegov slovenski jezik na podlagi Metelkotove slovnice sozidan, da vé za sleherni kot tega mogočnega poslopja. Naš verli narodni g. Poženčan in izverstni g. Verne; v spisih obéh teh mož, kdo ne vé, od kod izverstnost in blagozvučnost v njunem jezici.

Pravila slovnice so iz naroda vzete; zatorej je pa tudi delo kot čisto zlato, in one so jej ravno zato obveljavo v narodu zagotovile. Po njej so se z malimi izjemki ravnali vsi pisatelji, kar jih vidimo na slovstvenem našem polji po letu 1825, in dandanašnje so spisi po Metelkotovi slovnici spisani zares naj lepši in čistejši, akoravno imajo po drugih ravnalih sostavljeni tudi visoko eni celó neprecenljivo vrednost“.

Pri tej priložnosti prosimo vse slovenske rodoljube, piše v pristavku k Valjavčevi slovstveni zgodovini str. 108 vredništvo, da bi nam, kar morebiti napčnega ali pomanjkljivega najdejo, čim beržej naznaniti blagovolili, da bi se tako s časom popolna slovstvena zgodovina sostaviti in posebej izdati zamogla. In res, koj naslednje leto pride na svetlo „Slovenska slovnica (str. 1—114) s kratkim pregledom slovenskega slovstva (115—156), ter z malim cirilskim in glagoliškim berilom (str. 157—182) za Slovence“. Spisal Anton Janežič. V Celovcu, 1854. 8. VI. str. 182. — Kakor se Bl. Potočnik l. 1849 v svoji slovnici hvaležno spominja Metelkove, tako tudi Janežič v svoji drugi in tretji izdavi l. 1864, v prvi pa mu daje iskreno zahvalo, da je z Miklošičem tudi Metelko slovnico v rokopisu pregledati in semtertje popraviti blagovolil. „Spisali smo pričujočo slovnico, pravi v predgovoru Janežič pomenljivo, v slovenskem jeziku, ker je nas večletna skušnja prepričala, da vsak nauk, torej tudi jezikoslovni, tam naj lepše in naj veseliše napreduje, kjer se učencem v domačem, ne pa v ptujem jeziku razlaga in razjasnuje. Ravno to željo je tudi naznanilo visoko ministerstvo uka, ki je g. Muršecovo kratko slovensko slovnico začasno za naše gimnazie predpisalo, ako ravno imamo več obširnših in prav izverstnih v nemškem jeziku sostavljenih slovenskih slovníc. — Pregled slovenskega slovstva smo sostavili posebno po Majarjevem in J. Valjavcovem spisu, za prvo potrebo. Podlaga je zastavljena, na kterej se da potem dalej zidati in pomanjkljivo dopolnovati“.

V. občni zbor avstrijskih učiteljev v Celovcu.

(Kritičen popis.)

(Konec.)

Dosedaj sem poročal o 1. glavni skupščini tega zbora. Danes hočem ob kratkem podati sporočilo o 2. in 3. skupščini.

V drugi skupščini bilo je na dnevnem redu vprašanje o učiteljskem izobraževanju. O tej točki poročal je glavni učitelj Kremer iz Gradca. Govoril je veliko in dobro, toda malo novega je povedal. Rekel je, da je to slabo, ko dobiva pripravnica take kandidate iz srednjih šol, ki tam niso mogli shajati. Predšolanje pripravnikovo naj bode meščanska šola. Glavni učitelji v pripravnicah naj se jemljejo iz dobrih ljudskih učiteljev, ali pa taki naj se izbirajo, ki dobro poznajo bitstvo ljudskih šol.

V pripravnicah naj se ozira posebu na praktične vaje; zato je treba, da so pri uč. izobraževalnicah dobre vadnice.

Za njimi govori Berger iz Beča. Ta priporoča, da se v pripravnicah uči nauk o gluhonemih.

Höfler z Dunaja veliko govori, pa nič ne pové družega, kakor da učiteljem Diesterwega priporoča, rekoč: „Diesterweg sei unser Mann“. Tega pedagoga mislim, da pozná vsak nemški učitelj! Čemu tedaj nepotrebne fraze na takem zboru?

Kopecki iz Beča predlaga, da naj hodijo prihodnji učitelji 6 let v gimnazije, a samo 2 leti v pripravnice.

Lederer iz Pešte govori za znanstveno izobraženje učiteljevo, želi, da bi v zvezi s pripravnicami bile tudi sirotišnice, in da bi vsak učiteljski kandidat imel otroka (dečka) pri sebi, ktere ga bi izrejal in se tako praktično v tem vadil. (!!) V uč. šolah naj se prednaša tudi narodno gospodarstvo in kulturna zgodovina.

Kristijan iz Hainburga govori za obertnijske in napredovalne šole.

Lukas iz Gradca je proti temu, da bi kandidatje morali v 6 tečajev gimnazije hoditi, in govori za to, da bi gledé vojaščine imeli kandidatje tiste pravice, kakor dijaki srednjih šol.

Nazadnje ima še referent Kremer besedo in reče, da je zadovoljen z debato. Predlaga veliko tez, iz med katerih so bile sledeče sprejete:

1. Naloga pri izobraževanju učiteljev je, da se skerbi za strokovno omiko.

2. Ta naloga se le takrat reši, da se dobro skerbí za disciplino, teoretično in praktično pedagogiko, ter za vzbujenje veselja do poklica pri učiteljih.

3. Kandidatje morejo imeti toliko izobraženja, kolikor se ga pridobí v meščanski šoli ali v spodnjih razredih srednje šole.

4. Dijaki iz viših razredov srednjih šol se nimajo sprejemati v pripravnico. Abiturjenti z maturo se sprejemajo v prezadnji tečaj.

5. Na pripravnicah naj se ozira posebno na praktične vaje v metodiki.

6. Sposobnost za srednje šole še ne velja, da bi bil sposoben za glavnega učitelja; taki naj bodo znanstveno izobraženi ljudski učitelji ali vsaj v tej šoli zvedeni možje.

7. Poterjénim pripravnikom naj se dajo štipendije, da gredó dalje, šolat se na univerze.

8. Te naj se izkuša in če so nekaj časa učili kot ljudski ali meščanski učitelji, naj se postavijo kot učitelji na vadnice ali pa na pripravnice.

9. Pri vsaki pripravnici naj bode dobro uredjena 4razredna vadnica. Sprejmeta se tudi še predloga Bergerja in Lukasa.

O 2. točki dnevnega reda, o otroškem vertu, govorili so Š. Heller in Steiner iz Beča, ter sprejete so bile sledeče resolucije:

1. Med domačo in šolsko izrejo pomanjkuje potrebno posredovanje.

2. To posredovanje je otroški vert, ki ne nadomestuje domačo izrejo, ampak je samo podpira. Za vsakega otroka je potrebno predšolanje za ljudsko šolo.

3. Otroški vert je prva stopnja javne izreje.

4. Otroški vert mora biti v zvezi z ljudsko šolo.

5. Moderna ljudska šola mora omikovanje v otroškem vertu nadaljevati.

3. točka bila je: nauk o prirodoznanstvu v ljudskej šoli.

O tem je poročal Maier iz Beča. Povdarjal je važnost tega nauka na vsako stran in dokazoval, da se verski (konfesijonelni) nauk ne strinja ž njim. Zavoljo tega je predlagal, da se ta nauk odstrani iz ljudske šole, kar se je odobrilo.

Sprejete bile so v zadevi gradiva in načina v podučevanju tega predmeta še druge manj važne resolucije, katerih pa tu nečemo navajati, in rajše prestopimo k sporočilu 3. glavne skupščine.

1. točka bila je: kdo ima učence pri verskih vajah nadzorovati?

O tej stvari govoril je Dunajčan Galistl. Dokazoval je, da učitelji niso dolžni, učence pri verskih vajah nadzorovati, rekel je, da bi to za učitelja bilo sramotno (blamaž).

Sprejete so v tej zadevi bile sledeče resolucije:

1. Tisti, ki podučujejo v verskem nauku, so dolžni, učence pri verskih vajah nadzorovati.

2. Podučevanje v drugih predmetih je neodvisno od cerkve. (Že v sedanjih postavah določeno.)

3. Postava od 25. maja 1868 naj se v smislu 1. točke spremeni.

4. Da se to zgodi, naj skerbi stalni odbor za avstrijske učiteljske zборе.

5. V. zbor avstr. učiteljev izreče, da za napredek lj. šolstva v Avstriji so najboljša podlaga postave od 21. d. 1867, 25. m. 1868, in 14. m. 1869. Vsak, kdor tim postavam nasprotuje, je sovražnik države.

O tej točki so še govorili: Kopecki iz Beča, Stoper iz Radgone, Hein iz Beča; pa niso vendar nič novega povedali.

2. točka bila je: Ali je nizka pokojnina učiteljev, ki so bili penzionirani pred novimi postavami, opravičena po postavah in sploh človeška (human)?

O tem je poročal Höfle iz Beča, kateri je predlagal sledeči dve resoluciji, ki ste bili tudi sprejeti:

1. V. zbor avstr. uč. izrekuje, da je pokojnina omenjenih učiteljev prenizka.

2. Ravno ta zbor pričakuje, da se bode pokojnina tim učiteljem povišala, ali pa, da se jim dajo doklade zavoljo dragine.

Tretja točka je bila, da se omislijo deželna šolska posojila. Potem je poročal Nickl iz Celovca. Sprejete so bile te-le resolucije:

1. Stvaritev deželnih šolskih posojil je potreba sedanjega časa.

2. Treba je na to delati, da se v deželnih zborih predlaga, sklene in od cesarja poterdi postava, ki dovoljuje deželi izposojevati si potreben denar za šolo.

3. Ta šolska izposojila naj imajo edini ta namen, da se postavljajo nova šolska poslopja.

4. Veliki davki so vzrok, da nekatere srenje ne morejo primernih šol zidati.

5. Srenje pa težko dobé potreben kredit.

6. Deželne pomoči je torej silno treba.

7. Deželna šolska posojila naj se v obrokih jemljejo in enako tudi povračajo.

8. Premožnejšim srenjam se dajejo posojila proti obrestim, revnejšim občinam samo kot podpore brez povernila.

S „slavo cesarju!“ končalo se je zborovanje.

Pervi splošni zbor slovenskih učiteljev v Ljubljani.

(24. septembra 1872.)

Stanonik, učitelj iz Starega Terga: Plemenitemu g. Tomšičevemu govoru, katerega smo ravno zdaj slišali, težko je kaj dodati, ker zadeta je naša misel in rečeno je vse, kar tudi mi želimo. Slovenec je že zmirej dokazal, da je zvest Bogu in cesarju, zakaj bi tedaj ne zahteval svojih pravic? Učitelj, s katerim imenom se mi ponašamo, je imenitno in

veliko pomenljivo imé, ter se med raznimi stanovi blišči, kakor zvezdice na nebu. Starši njemu izročujejo svoje otroke, svoj največi in najboljši zaklad, da mu jih pripravi za časni in večni blagor. Učitelj mora tedaj tudi v tem za svoj poklic biti izobražen, on mora izrejati v kerščanskem duhu našo mladino. Če se ogledam v visoko, modro nebo, če premišlujem svetlobo solnca, migljanje zvezdic, če se ogledam po naravi in premišlujem raznovrstne cvetličice, moram pač biti sam s sabo zadovoljen, da živim v prekrasnej naravi, in le s posmehom gledam pod sabo tiste učenjake, ki terdijo, da nam je bil predded Orangutang. Tedaj bratje, izrejjamo mladino v kerščanskem duhu, da se ne bode navdajala s krivimi idejami. Potem se vam ni bati temne noči, ker: „Auch die dunklen Mächte erleuchten oft die dunklen Nächte“. In če bodemo tako našo mladino izobraževali, kakor sem rekel, če jo bomo po kerščanskih vodilih ravnali po stezah tega življenja, potem nam bode serce mirno, in svetili se bomo kakor zvezde na nebu vekomaj. Amen. (Živijo! Smeh.)

Podobnik: G. poročevalec nam je jasno poročal o prvem vprašanji in res ni potreba, delj časa o tem govoriti, le o nekterih točkah želim njegovo poročilo bolj na tanko na svojih skušnjah nadopolniti. Da smo neolikani, surovi, da celo nismo sposobni biti učitelji, kdo je temu kriv? Ali smo mar mi zakrivali, če nismo izobraženi? Poprejšnje šolske naredbe same so temu krive. (Dobro. Dobro.) Pred nekaj letmi sem tudi jaz obiskoval učiteljsko izobraževališče v Ljubljani, v slovenskem mestu za slovenske učitelje, kjer so se učitelji omikovali za slovensko naše ljudstvo, ali kako? Edina slovnica nam je bila dovoljena učiti se slovenski in še ta le po nemški Janežičevi slovnici, čeravno prav nobenega Nemca ni bilo med nami. In da vas dalje zagotovim, še to pičlo uro je dotični učitelj prevrnil, tedaj nam je še ta mali dobiček vzel. Kakor vam je znano, morali smo pripravniki nekoliko ur na teden v dotičnih razredih glavne šole predavanja poslušati, da si pridobimo nekoliko skušenj za naš prihodnji poklic. Da, zagotovim vas, da je marsiktera teh ur bila zgubljena. Tù je slovenski jezik razlagal učitelj, ki se ga ni nikoli učil. Da bi bili takrat derva klali, ko smo take nauke poslušali, bili si bi vsaj kaj zaslužili. (Klici: Res je!) Predgovornik g. Tomšič je rekel, da se v učiteljskih izobraževalnicah ima buditi narodni duh. To je popolnoma pravo, narodni duh mora se gojiti v sercih slovenskih odgojiteljev, če hočemo imeti enkrat poštene ljudske učitelje. Poprej nismo še narodno misliti smeli, in bili so gospodje, ki so se celó surke zeló bali. Taki časi naj se nikoli ne povernejo, zato podpiram predloge Tomšičeve, in prosim slavni zbor, da jih enoglasno sprejme.

Lapajne, nadučitelj iz Ljutomera: Slavna skupščina! Predno idemo na glasovanje omenjenih resolucij, naj nekoliko besed dodam, da bo sklep jasniši. Pravi se, naj se sl. ministerstvo zaprosi, da dovoli slovensko

učiteljsko izobraževališče v Ljubljani, ali, gospoda moja, s tem, ko bi se to tudi dovolilo, zaceljena bi bila samo na enej strani našega naroda, velika rana. (Silni Živijo-klici.)

Vem sicer in uganem misli poročevalčeve, da ni mislil le v Ljubljani naj bi bilo tako slovensko učiteljsko izobraževališče. Treba je pomisliti tudi na slovenske Štajerce, kateri imajo sicer učiteljsko izobraževalnico, ali ta ni za nas, ker je nemška. (Živijo od vseh strani. Ploskanje na galeriji.) Tudi na Koroškem stanujejo Slovenci, tudi tam je živa potreba za slovensko učiteljsko izobraževalnico. (Zopet živahni Živijo-klici.) Naj se tedaj v prošnji, ktera se ministerstvu predlaga, odločno pové, da želimo v Ljubljani čisto slovensko izobraževalnico za učitelje in učiteljice, pa da naj bi se tudi za štajerske Slovence v Mariboru in za koroške na Koroškem naredila slovenska izobraževalnica, ki bi bile le kod paralelki izobraževalnici v Ljubljani. Prosim tedaj slavni zbor, da naj se na vsaki način na moj pristavek ozira. (Ploskanje od vseh strani.)

Stegnar, okrajni šolski nadzornik iz Idrije: Slavna skupščina! Naj mi bode dovoljeno, nekoliko besedec pristaviti. Rekel je učitelj Tomšič, da je nemški jezik za učitelja na deželi mertev kapital, kterega ne more porabiti. Bilo bi dobro, da mu ta kapital mertev ostane, ali še ta mertvi kapital, kakor Nemci pravijo „verduftet“. Mislimo si učitelja, ki pride iz izobraževalnice med slovensko ljudstvo; on ima vednosti, ima prav veliko krame, ki jo nese med naše ljudstvo, ali vsa ta krama ni njegova, ampak le ptuja, ktera za narod naš ni od nikakoršne vrednosti. Ko bi bile naše šolske razmere sploh boljše vredjene, ko bi naše ljudstvo bilo bolj navdušeno za domačo reč in ko bi nikakoršnih nasprotnikov ne imeli, bi učitelj na podlagi maternega jezika mnogo vspeha dosegel; pri dozdanih razmerah se pa nikakor ne more nadjati, da bi učitelj s pridobljenimi vednostmi mogel naše ljudstvo po potrebah in tirjatvah časa omikovati. On začne, postavim v šoli nekaj učiti iz prirodoslovja, tu mora že gledati, kje bo kako knjigo posnel, v kterej bi si potrebno terminologijo najdel, ravno tako je tudi z zemljepisom. In ker ima učitelj tudi drugega posla dosti in ker mu ni mnogo prilike dano, da se pripravi, v domačem jeziku otrokom razlagati o potrebnih šolskih predmetih, se prav velikokrat zgodi, da nepripravljen v šolo dojde. Učitelj bi bil rad zvest narodnim zahtevam, rad bi po domače kaj otrokom povedal, ali revež vidi, da ne zna; toliko čuvstva pa še vendar v sebi ima, da otrok noče terpinčiti z jezikom, s kterim bi nič pri njih ne opravil. Drugi dan je zopet z našim učiteljem ravno tako, nima zopet knjige, da se z gladko domačo besedo razlaganja privadi. Enemu manjka tega, drugemu unega, in kaj je potem vspeh nove šolske dobe? Nič. Vse se izkadi in tisti mertvi nemški kapital se popolnoma posuši. Večkrat je učitelj primoran, da otrokom na ulici kaj povedati mora; vpraša ga postavim otrok, ki vidi „Fichte“, kakšno

je to drevo, in glejte, večkrat učitelj še tega imena slovenski povedati ne zna. (Res je! od vseh strani.) Poterpežljivost učitelju zgine, in sčasoma pozabi vse in tako se njegov kapital posuši, ali kakor Nemeč pravi: „Das Kapital verduftet“. S tako izobraženostjo ni učitelju nič pomagano. Po taki poti se le daje prilika k lenobi in nemarnosti. Kdo bi potlej pri tako težavnem položaju še toliko truda imeti hotel, da bi se potrebne vede čisto iz novega učil? Dosedanja omika učiteljeva je tedaj proti vsaki praktičnosti.

V zvezi s tem bom še nekaj rekel. Da bi se slovenski učitelji v svojem domačem jeziku naobraževati mogli, potreba je, da se naša književnost ljudskega šolstva povzdigne. Nove šolske postave so nas navdušile k delavnosti za šolsko književnost, ker vsaka verstica pravi: Delaj in delaj, pa zopet delaj! Pri nas je torej, da delamo in damo ljudstvu to, kar potrebuje za svojo omiko; če bomo na druge v tem obziru čakali, ne bomo nikoli ničesar dočakali. Da se zadovolji novemu šolskemu redu in predpisanim naukom, imamo za to le malo sredstev. Sicer pa sleherni izmed nas zgubi voljo, da prime za pero in pomaga vpeljati v šole domače knjige. Kako žalostno osodo je imela Govekarjeva prirodopisna knjižica, vé vsaki. Pozneje pisala se je tudi geometrija za ljudske šole, ktere genealogijo naj mi bo dovoljeno tukaj povedati. Ministerstvo je vprašalo, ali je kaj spisov od ljudskih učiteljev, ki bi bile za ljudske šole, ali učitelji terkaje se po persih, djali smo: Mea culpa! — nič ni. Malo jih je moglo pokazati svoja dela. Prišla je potem ta geometrija na svetlo, ker je ministerstvo zahtevalo, in sestavila se je na podlagi dr. Močnikove geometrije. To delce je tedaj majhno, ki se dá le za ljudske šole porabiti. Dotični pisatelj imel je sestavljalje to knjižico pred očmi malo časa in mnogo predmetov, zato je v kratkem obrisu v malej knjižici sestavil le glavne momente iz poprej omenjene dr. Močnikove knjige. Če se že kedaj rabi v ljudskih šolah geometrija, ne bo nobena pregreha, ako to geometrijo vpeljemo v ljudske šole. Vsak se bo lotil te knjižice in skušal, da jo bo učencem temeljito razlagal. Če gradivo v tej knjižici ne bo zadostovalo, segel bo po boljših knjigah in nadomestil iz drugih, kar v teh manjka. Če bojo učenci 3. in 4. razreda popolnoma poučeni v tem, kar obsega ta knjižica, potem bojo s takimi učenci profesorji gimnazij in realk, ki jih sprejemajo v daljne nauke, gotovo zadovoljni. Tudi mislim, če bi vsak prvošolec geometrije lé toliko popolnoma znal, kolikor je v omenjeni knjižici, bilo bi tudi zadosti. Iz vsega tega, kar sem dosedaj rekel, predlagam, naj se naprosi sl. deželni šolski svet, da se iz našega zbora voli odsek, ki bo imel pravico, določevati o knjigah za ljudske šole, ker le mi smo zmožni delati knjige za učence ljudskih šol, a ne profesorji, ki se niso nikoli pečali z ljudskimi šolami. Ljudski učitelj bo najbolje

vedil, ali je knjiga prikladna za ljudske šole, ali ne, pa take knjižice naj bi ne presojevali samo gimnazijalni in realni učitelji, ampak tudi ljudski učitelji. Prosim sl. zbor, da bi mojo resolucijo odobril. (Dobro! Dobro!)
(Dalje prih.)

Solsko obzorje.

Iz Zagreba. Gotovo vas bo zanimalo, ako vam naznamim dosednji stanje društva »Učiteljske zadruge«, ki je od leta 1865., kedar se je namreč v Zagrebu osnovalo, mnogej siroti solzice oterlo. Omenjeno družbo vzdržujejo zgolj učitelji hervaški, in če bi ne omenil deželne podpore, ki jo je pred nekoliko letmi deželni zbor v blagajno »Zadruge« dovolil, in pa simtertje nekterih dobrodejecev, ki so vendar včasih kak krajcarček vrgli v ta blagi namen, bi »Zadruga« res bila čisto oddaljena od zunanjega sveta, ter le od podpore bornih učiteljev zavisila. In če na vse to premislimo in še zmiraj dosti žalostno materialno stanje naših učiteljev prevdarimo, moramo se zares čuditi, da to društvo še napreduje. Letos ima »Zadruga« 20.502 gold. 40 kr. čistega premoženja. Je pa tega leta prišlo od vtemeljiteljev 160 gold., od pravih udov 238 gold. 15 kr., od podpornikov 22. gold. Zabave, kakor n. pr. koncerti, glediščne igre itd., ki so v korist tega društva bile simtertje priredjene, dale so vsega skupaj 501 gold., a letni obresti od glavnice iznašajo 1308 gold. 17 kr. — Pravico na mesečno podporo iz tega društva imajo le učiteljski otroci in se vé, tudi njihove vdove. Za take revice potroseno je dozdej 1292 gold. 66 kr. »Zadruga« ima danes osem in trideset revčev na svojej skerbi, katerim daje živež in obleko. 21. preteč. m. sklical je odbor glavni zbor tega društva v Zagrebu, pri katerem, kakor se sliši, bi imel biti ključ, s katerim se je dozdej podpora delila, predruagačen, da se namreč proti gotovini in velikim stroškom, ki dan na dan rastejo, podpora zniža. To bi sicer žalostno bilo, ali potreba je, ako hočemo, da se društvo samo ne uniči, ker bi se pri dosedanjem stanju društva in ako kdo tega humanitarnega namena s kakim večim izneskom ne razveseli, gotovo zgodilo. Naši učitelji so podvzetni; nevstrašljivi in tudi srečni v svojih podvzetjih; upati je, da ne bojo omagali in vse poprej poskusili, predno bi dopustili, da se društvo v nevarnost pogrezne.

Število učencev na tukajšnjih šolah se znatno in nenavadno povečuje. Tudi dekliska šola, ki je pred nekaj letmi komaj 100 glavic štela, je zdaj prenapolnjena z bistrimi hervaškimi devojkami, in ko je nekdej zadóstovalo pisanji in branji našim krasoticam, se zdaj odpirajo vrata v obsirnejšo in temeljitijo omiko. Šest let že obstoji pri nas čisto narodna višja dekliska šola, ki ima 6 razredov (v 5. in 6. razredu nameščeni učitelji razlagajo predmete posebno še za sedmi razred na tej šoli). Sicer imamo tukaj tudi take šole v samostanu tako imenovanih »milosrdnic«, ali ta šola, obdana s samostanskim zidovjem, čeravno pri duhovnih oblastih prav pogostoma pohvalnice dobi, vendar nič kaj posebno nezadostuje tirjatvam časa in potrebam modernega življenja, zato pa tudi ljudje čedalje bolj segajo po odpertem vzgojevanji, pri odprtih vratih, po javnih učiliščih! Že lani sta g. Fabkovič in gospodična Jambršak, pri hervaškem učiteljskem zboru povzdignila svojo besedo proti zapertim ženskim šolam, in zdi se mi, da je njuna beseda, čeravno zavolj kratko odmerjenega časa, nij vtegnila do sklepa priti, vendar na rodovitna tla padla. Ako Bog dá, bomo prihodnje leto tudi 8. razred na višjej dekliskej šoli imeli, in potem bojo vse samostanske zakljenjene šolske sobe kod nepotrebne sčasoma same po sebi nehale.

Marljiva hervaška pisateljica gospá Marija Fabkovičeva (sopruža tudi slovenskim učiteljem znanega Škendera) izdala je ravnokar prekrasno delo »Dogodjaji zalogaja hljeba«, prevod slavnega francoskega dela od Franc Macéa, ki 21 tiskanih pól iznaša. Naše novinarstvo se je brez izjemke prav pohvalno o tem delu izrazilo; bilo bi dobro, da tudi slovenski učitelji, katerim je narbljize stopiti do literature hervaške, segajo po tem delu.

Z Goč nad Vipavo. Pri vstanovitvi okrajnih šolskih nadzornikov so se menda več ali manj učiteljem serca tresla, kajti poprejšnjih nadzornikov so se že navadili; ta vstanovitev pa jim je bila še nova. Mislili so se gospode nadzornike šolske policaje, ki bi znali učitelju za herbtom škodovati. Nekaj takih misel je bilo tudi v naši dolini; ali zeló smo se zmotili. Dobili smo gospoda za nadzornika, kteremu je prava narodnost zeló pri sercu. Naš gospod okrajni nadzornik nadzorništva gotovo ne opravlja zarad kake sebičnosti. 16. avg. je bil pri nas g. nadzornik in nam je podelil: 1 telurium, 1 globus, 15 podučnih knjig, 25 programov in drugih beril, 120 lepopsnih sešitkov in 5 gl., vse to za šolsko mladino, verh tega je pridnim učencem obljubil še kaj posebej. Za vse to bodi gospodu nadzorniku priserčna hvala!

F. M.

Iz Ljubljane. Prijatelom šolskega petja naznanjeno Malega slovenskega pevca«, zbirko dvoglasnih šolskih napevov, katere je zložil znani učitelj g. J. Levičnik; dobiva se na prodaj pri g. Jan. Giontini-tu po 30 soldov zvezek. Ti mični napevi, sostavljeni v pravem narodskem slovenskem duhu, so hkrati tudi tako lahko postavljeni, da jih vsaki v muziki količkaj izurjeni lahko rabi. Ker je že čez polovico iztisov razprodanih, naj se torej pohiti, kdor te mične zbirke še nima, da ne pride prekasno. Zlasti jo priporočamo vsim, kterim je za lepo šolsko petje mar, omenjeno pevsko knjižico sedaj k pričetku novega šolskega leta, ko je mladina, na telesu in tudi na duhu spočita, in vneta za raznoverstne úke. —

— Deželni šolski nadzornik in prošť dr. Anton Jarc je djan v pokoj, in na njegovo mesto postavljen je profesor višje realke g. Rajmund Pirker, kteri je že službo nastopil. Pri nadzorstvu srednjih šol se je tudi premenilo toliko, da je za realistiški oddelek imenovan nadzornik dr. Vrečko. Kot zastopnik učiteljstva (srednjih šol) prišel je v deželni šolski svet g. Dr. Mrhal, ravnatelj tukajšnje višje realke.

— Med predlagami, ki jih bode deželni odbor prihodnjemu deželnemu zboru predlagal, je tudi naša šolska postava o razmeri ljudskih učiteljev in o vstanovljanji ljudskih šol na Kranjskem. Bog daj, da bi se že enkrat ta postava tudi na Kranjskem vredila tako, kakor zahtevajo sedanje razmere ljudskega šolstva in razmere ljudskih učiteljev — vse pa na korist prave narodne omike!

— Novo šolsko leto je napolnilo vse tukajšnje mestne ljudske šole, in sicer tako, da tû pa tam manjka prostora. Sliši se, da bode mestna srenja zidala novo šolsko poslopje za mestno šolo. To bi bila sedaj res ena naj prvih potreb ljubljanskega mesta.

Razpis službe. V 4 razredni ljudski šoli v Ljutomeru, slov. Štajerskem je razpisana podučiteljeva služba s 360 gold. letne plače. Prošnje za njo naj se oddajajo pri okrajnem šolskem svetu v Ljutomeru do 20 t. m.

Premembe v učiteljskem stanu na Kranjskem. G. Ivan Tomšič, je imenovan učitelj pri vadnici c. k. izobraževalnice za učitelje in gospodičina Eliza Škofic je imenovana učiteljica pri vadnici c. k. izobraževalnice za učiteljice.

 Današnjemu listu je pridjan Kazavec št. 2., 2 str.